

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 16.11.2023.
COM(2023) 733 final

2023/0418 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1806 u pogledu nositelja srpskih putovnica koje je izdala
srpska Koordinacijska uprava („Koordinaciona uprava“)**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Uredbom (EZ) br. 1244/2009 od 30. studenog 2009.¹ izmijenjena je Uredba (EZ) br. 539/2001 o popisu trećih zemalja čiji državljani pri prijelazu vanjskih granica moraju imati vize i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva². Promjena se sastojala od premještanja bivše jugoslavenske republike Makedonije (sada Sjeverna Makedonija), Crne Gore i Srbije iz Priloga I. (zemlje čiji državljani moraju imati vizu) u Prilog II. (zemlje čiji su državljani izuzeti od obveze posjedovanja vize za boravke koji nisu dulji od 90 dana u razdoblju od 180 dana) Uredbi (EZ) br. 539/2001. Izuzeće od obveze posjedovanja vize primjenjivalo se (i još uvijek se primjenjuje) samo na nositelje biometrijskih putovnica.

S obzirom na tadašnju zabrinutost zbog rizika od nezakonitih migracijskih kretanja s Kosova* i na to da se tad s Kosovom nije vodio dijalog o liberalizaciji viznog režima, iz izuzeća od obveze posjedovanja vize isključena je jedna kategorija nositelja srpskih putovnica, odnosno nositelji putovnica koje je izdala srpska Koordinacijska uprava u Beogradu. Ta uprava obrađuje sve zahtjeve za izdavanje putovnica zaprimljene od kosovskih Srba s boravištem u Kosovu i dijaspore kosovskih Srba koji žive izvan Kosova.

Srpska Koordinacijska uprava osnovana je tijekom dijaloga o liberalizaciji viznog režima sa Srbijom. Cilj je bio zamijeniti sedam regionalnih policijskih uprava raspršenih na državnom području Srbije, koje su dotad bile odgovorne za izdavanje putovnica kosovskim Srbima. Srpska Koordinacijska uprava izdaje biometrijske putovnice, koje nositelji upotrebljavaju kao putne isprave za potrebe putovanja u EU od osnivanja te uprave.

Kosovo je 2009. uvršteno u dio 2. Priloga I. Uredbi (EZ) br. 539/2001, prema kojem su nositelji putovnica koje je izdalo Kosovo morali imati vizu pri prelasku vanjskih granica država članica. Otada se situacija promijenila. Komisija je s Kosovom pokrenula dijalog o liberalizaciji viznog režima 19. siječnja 2012. Kosovu je 14. lipnja 2012. predstavila plan djelovanja u kojem su utvrđene sve zakonodavne i druge mjere koje je Kosovo trebalo donijeti i provesti kako bi napredovalo prema liberalizaciji viznog režima. Dijalog je uspješno završen te je na temelju toga Komisija 4. svibnja 2016. predstavila prijedlog³ za premještanje Kosova u Prilog II. Uredbi (EZ) br. 539/2001.

Taj je prijedlog konačno dogovoren i donesen 19. travnja 2023. Uredbom (EU) 2023/850⁴ izmijenjena je Uredba (EU) 2018/1806⁵ (kojom je u međuvremenu zamijenjena Uredba (EZ)

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 1244/2009 od 30. studenoga 2009. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 539/2001 o popisu trećih zemalja čiji državljani pri prijelazu vanjskih granica moraju imati vize i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (SL L 336, 18.12.2009., str. 1.).

² Uredba Vijeća (EZ) br. 539/2001 od 15. ožujka 2001. o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (SL L 81, 21.3.2001., str. 1.).

* *Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.*

³ COM(2016) 0277 final.

⁴ Uredba (EU) 2023/850 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. travnja 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1806 o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (Kosovo (Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.)) (SL L 110, 25.4.2023., str. 1.).

br. 539/2001) tako što je Kosovo premješteno iz dijela 2. Priloga I. u dio 4. Priloga II. toj uredbi. Kao i u slučaju svih prethodnih uspješno zaključenih dijaloga o liberalizaciji viznog režima, odlučeno je da bi se izuzeće od obveze posjedovanja vize trebalo primjenjivati samo na nositelje biometrijskih putovnica. Osim toga je odlučeno da se to izuzeće ne bi trebalo primjenjivati prije datuma na koji Europski sustav za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS), uspostavljen Uredbom (EU) 2018/1240 Europskog parlamenta i Vijeća⁶, počne s radom ili prije 1. siječnja 2024., ovisno o tome što nastupi ranije. Budući da ETIAS neće početi s radom prije 1. siječnja 2024., izuzeće od obveze posjedovanja vize za nositelje kosovskih putovnica primjenjivat će se od 1. siječnja 2024.

Nakon donošenja Uredbe (EU) 2023/850 nositelji srpskih putovnica koje je izdala srpska Koordinacijska uprava i dalje bi bili jedini građani u regiji zapadnog Balkana koji za putovanje u EU moraju imati vizu za kratkotrajni boravak.

Komisija smatra da stupanjem na snagu izuzeća od obveze posjedovanja vize za nositelje kosovskih putovnica razlozi za isključenje nositelja srpskih putovnica koje je izdala srpska Koordinacijska uprava iz tog izuzeća od obveze posjedovanja vize više ne postoje te da bi svi građani regije zapadnog Balkana trebali moći putovati u schengensko područje bez vize. Iz tog razloga Komisija predlaže izmjenu Uredbe (EU) 2018/1806 kako bi nositelji srpskih putovnica koje je izdala srpska Koordinacijska uprava bili izuzeti od obveze posjedovanja vize pri prelasku vanjskih granica država članica za boravke od najviše 90 dana unutar bilo kojeg razdoblja od 180 dana.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

U Uredbi (EU) 2018/1806 navedene su treće zemlje čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica država članica i zemlje čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva. Uredbu (EU) 2018/1806 primjenjuju sve države članice (uz iznimku Irske). Primjenjuju je i Island, Lihtenštajn, Norveška i Švicarska. Ta je uredba dio zajedničke vizne politike EU-a za kratke boravke u trajanju do 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana.

Od pokretanja prvih dijaloga o liberalizaciji viznog režima 2008. opći je cilj bio da se cijeloj regiji zapadnog Balkana omogući bezvizni pristup schengenskom području. Obveza posjedovanja vize za Crnu Goru, Sjevernu Makedoniju i Srbiju ukinuta je 2009., za Albaniju i Bosnu i Hercegovinu 2010. te za Kosovo 2023. U tom bi se kontekstu uključivanjem nositelja srpskih putovnica koje je izdala srpska Koordinacijska uprava u izuzeće od obveze posjedovanja vize osiguralo da cijela regija zapadnog Balkana podliježe istom viznom režimu.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Predloženo uključivanje nositelja srpskih putovnica koje je izdala srpska Koordinacijska uprava u izuzeće od obveze posjedovanja vize za Srbiju u skladu je s radom EU-a na bržoj integraciji regije zapadnog Balkana u EU.

⁵ Uredba (EU) 2018/1806 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (SL L 303, 28.11.2018., str. 39.).

⁶ Uredba (EU) 2018/1240 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. rujna 2018. o uspostavi europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS) i izmjeni uredbi (EU) br. 1077/2011, (EU) br. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 i (EU) 2017/2226 (SL L 236, 19.9.2018., str. 1.).

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna je osnova Prijedloga članak 77. stavak 2. točka (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Predložena uredba predstavljat će razvoj schengenske pravne stečevine.

- **Supsidijarnost, proporcionalnost i odabir instrumenta**

Potrebna izmjena Uredbe (EU) 2018/1806 provodi se uredbom. Države članice ne mogu pojedinačno raditi na postizanju cilja politike. Nisu dostupne druge (nezakonodavne) mogućnosti za postizanje cilja politike.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Savjetovanja s dionicima**

O trenutnom isključenju kosovskih Srba iz bezviznog režima raspravljalo se sa Srbijom i Kosovom.

- **Procjena učinka**

Procjena učinka nije se smatrala potrebnom za ovaj Prijedlog.

- **Temeljna prava**

Ovaj Prijedlog ne utječe negativno na zaštitu temeljnih prava u Europskoj uniji.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog nema utjecaj na proračun.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Izmijenjena uredba izravno će se primjenjivati od dana stupanja na snagu te će je države članice odmah početi provoditi. Nije potreban plan provedbe.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Prilog II. Uredbi 2018/1806 izmijenit će se uključivanjem nositelja srpskih putovnica koje je izdala srpska Koordinacijska uprava (na srpskom jeziku: Koordinaciona uprava) u okviru upućivanja na Srbiju.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1806 u pogledu nositelja srpskih putovnica koje je izdala srpska Koordinacijska uprava („Koordinaciona uprava”)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 77. stavak 2. točku (a),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) U Uredbi (EU) 2018/1806 Europskog parlamenta i Vijeća⁷ navode se treće zemlje čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica država članica i zemlje čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva za boravke od najviše 90 dana unutar bilo kojeg razdoblja od 180 dana.
- (2) Srbija je premještena na popis zemalja čiji su državljani izuzeti od obveze posjedovanja vize na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 1244/2009⁸. Tom su uredbom kosovski Srbi koji posjeduju srpske putovnice koje je izdala srpska Koordinacijska uprava (na srpskom jeziku: Koordinaciona uprava) isključeni iz izuzeća od obveze posjedovanja vize.
- (3) Nakon donošenja Uredbe (EU) 2023/850 Europskog parlamenta i Vijeća⁹ o premještanju Kosova u dio 4. Priloga II. Uredbi (EU) 2018/1806 nositelji srpskih putovnica koje je izdala srpska Koordinacijska uprava ostali bi jedini državljani regije zapadnog Balkana koji moraju imati vizu za prelazak vanjskih granica država članica.
- (4) Kako bi se osiguralo da se na cijelu regiju zapadnog Balkana primjenjuje isti vizni režim, nositelji srpskih putovnica koje je izdala srpska Koordinacijska uprava trebali bi stoga biti uključeni u upućivanje na Srbiju u Prilogu II. Uredbi (EU) 2018/1806.
- (5) U pogledu Islanda i Norveške ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma između Vijeća Europske unije i Republike

⁷ Uredba (EU) 2018/1806 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (SL L 303, 28.11.2018., str. 39.).

⁸ Uredba Vijeća (EZ) br. 1244/2009 od 30. studenoga 2009. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 539/2001 o popisu trećih zemalja čiji državljani pri prijelazu vanjskih granica moraju imati vize i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (SL L 336, 18.12.2009., str. 1.).

⁹ Uredba (EU) 2023/850 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. travnja 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1806 o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (Kosovo (Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.)) (SL L 110, 25.4.2023., str. 1.).

Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, koje pripadaju području iz članka 1. točke B Odluke Vijeća 1999/437/EZ¹⁰.

- (6) U pogledu Švicarske ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma potpisanog između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine¹¹, koje pripadaju području iz članka 1. točaka B i C Odluke 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2008/146/EZ¹².
- (7) U pogledu Lihtenštajna ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine¹³, koje pripadaju području iz članka 1. točaka B i C Odluke 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2011/350/EU¹⁴.
- (8) Ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojima Irska ne sudjeluje, u skladu s Odlukom Vijeća 2002/192/EZ¹⁵; Irska stoga ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (9) U pogledu Cipra, Bugarske i Rumunjske ova Uredba predstavlja akt koji se temelji na schengenskoj pravnoj stečevini ili je na drugi način s njom povezan, u smislu članka 3. stavka 1. Akta o pristupanju iz 2003. odnosno članka 4. stavka 1. Akta o pristupanju iz 2005.,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

U točki 1. Priloga II. Uredbi (EU) 2018/1806:

„Srbija (osim nositelja srpskih putovnica koje je izdala srbijanska Koordinacijska uprava (na srpskom: Koordinaciona uprava)) (7)”

zamjenjuje se sljedećim:

„Srbija (uključujući nositelje srpskih putovnica koje je izdala srpska Koordinacijska uprava (na srpskom: Koordinaciona uprava)) (*)

¹⁰ Odluka Vijeća 1999/437/EZ od 17. svibnja 1999. o određenim aranžmanima za primjenu Sporazuma sklopljenog između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih dviju država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 176, 10.7.1999., str. 31.).

¹¹ SL L 53, 27.2.2008., str. 52.

¹² Odluka Vijeća 2008/146/EZ od 28. siječnja 2008. o sklapanju, u ime Europske zajednice, Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 53, 27.2.2008., str. 1.).

¹³ SL L 160, 18.6.2011., str. 21.

¹⁴ Odluka Vijeća 2011/350/EU od 7. ožujka 2011. o sklapanju Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pristupanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, u vezi s ukidanjem kontrola na unutarnjim granicama i kretanju osoba, u ime Europske unije (SL L 160, 18.6.2011., str. 19.).

¹⁵ Odluka Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine (SL L 64, 7.3.2002., str. 20.).

(*) Izuzeće od obveze posjedovanja vize primjenjuje se samo na nositelje biometrijskih putovnica izdanih u skladu sa standardima Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO).”.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednica*

*Za Vijeće
Predsjednik*